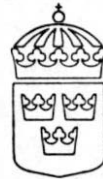

Motion till riksdagen

1985/86: Jo247

Börje Hörnlund och Karin Israelsson (c)
Jordbruksnäringens negativa utveckling i Västerbotten

Mot.
1985/86
Jo247-254

I studien Jordbruk ger mat och jobb i Västerbotten framgår den totala effekten för sysselsättningen som jordbruksnäringen genererar. Av studien framgår

att vart tredje hushåll är beroende av jord- och skogsbruket samt skogs- och livsmedelsindustrin för sin försörjning;

att drygt 16600 människor arbetar i jord- och skogsbruket samt skogs- och livsmedelsindustrin. Närmare 30000 är beroende av dessa näringar för sin försörjning;

att ett nytt jobb i livsmedelsindustrin ger två i andra näringar.

Prispresspolitiken

Regeringen driver en prispresspolitik som leder till en omfattande arealnedläggning inom länets jordbruksnäring. Enligt vår mening är regeringens jordbrukspolitik en för samhället dyr och dålig politik. Vårt land har under de senaste åren haft närmare 500000 människor utanför den ordinarie arbetsmarknaden. Ett AMS-jobb kostar per år mellan 100 000 och 200 000 kr. Att då besluta om en politik som friställer ytterligare en mängd människor i vårt län är den dyrbaraste och sämsta politiken.

Norrlandsjordbrukets ställning

Norrlandsjordbruket har tyvärr sämre lönsamhet än jordbruket i Syd- och Mellansverige. En ytterligare prispresspolitik kommer därför att få de största negativa verkningarna för Norrland som helhet och inte minst för vårt län. Detta gäller framför allt för de regionalpolitiskt känsligaste kommunerna i vårt län.

Vi anser det också felaktigt att använda prispresspolitik som motverkar uttalade och i riksdagsbeslut fastlagda regionalpolitiska målsättningar för Norrlandsjordbruket. Politiken är en oförsämdhet mot en hårt arbetande yrkesgrupp.

Åldersstrukturen försämrats åter snabbt då praktiskt taget ingen nyetablering sker. Prispress innebär att utslagningen i första hand drabbar de yngre och under de senaste åren nyetablerade jordbrukarna.

En jordbrukspolitik som i hög utsträckning ytterligare glesar ut jordbruksbefolkningen i skogslänen försvagar starkt våra försvarsmöjligheter om kriget kommer. Utvecklingen innebär att vi får en sämre kosthållning än under andra världskriget ifall ofred skulle drabba oss. Vår nye ÖB har gång på gång påtalat vikten av ett livskraftigt Norrlandsjordbruk som ett led i försvarspolitiken. Jordbruksministern verkar emellertid inte ha någon som helt kontakt med sin kollega i försvarsdepartementet.

Miljö och folkhälsa

Ur såväl miljö- som folkhälsosynpunkt finns skäl att invända mot regeringens politik. Konsumenternas ökade krav på livsmedlens färskhet kräver en lokal produktion och förädling. Den av övriga partier omhuldade storskaliga livsmedelsproduktionen har lett till ett ökat antal s. k. "djurfabriker" och därmed ökad överproduktion. Ur livsmedelskvalitetssynpunkt är denna utveckling inte önskvärd. Också med hänsyn till människors växande reaktioner mot djurhållning i industriliknande former finns anledning att invända mot denna utveckling.

Jordbrukets egna krav på styråtgärder för att begränsa storskalig produktion och balans mellan produktion och konsumtion måste beaktas, men styråtgärder måste ges en regionalpolitisk profil.

Ur hälsosynpunkt är det bra att kvalitetskraven på livsmedlen ställs lika högt på importerade som på inhemskt framställda livsmedel. Tyvärr röstade en riksdagsmajoritet ner ett sådant centerförslag. Sådana krav skulle prismässigt gynna den inhemska produktionen och leda till ökad efterfrågan på svenska livsmedel.

Jordbrukets roll i energifrågan bör också lyftas fram ur miljösynpunkt. Skogsråvara ger i dag en större energimängd än kärnkraftsprogrammet. En riksomfattande etanolframställning skulle ge många jobb samt en bättre miljö. Ett positivt samhällsstöd till jordbruket kan bredda verksamheten samt ge avsevärda tillskott i form av jobb och samhällsekonomi.

Borttagande av subventioner till konsumenterna på mjölk är oklokt ur folkhälsosynpunkt. I ett land som redan har världens högsta matskatt leder en sådan åtgärd till den uppenbara risken att ekonomiskt svaga grupper inte längre kommer att anse sig ha råd att i tillräcklig utsträckning efterfråga nödvändiga baslivsmedel. En utredning borde i stället tillsättas som skulle ha till uppgift att befria viktiga baslivsmedel från den höga matskatten.

Sverige och världen

Det är en kortsiktig politik att lägga ner stora arealer god åkermark, när världssvälten breder ut sig och markförstörelsen på vår jord tar ca 300 000 ha mark ur bruk var tjugonde dag.

Sammanfattningsvis

Mot. 1985/86
Jo247

Allt talar därför enligt vår mening för att Sverige satsar på en utveckling av jordbruket i stället för avveckling och prispress. Jordbruket måste få en rimlig hjälp från statens sida för att jordbrukarna på rimliga villkor skall klara den förändringsprocess som pågår och som måste fortsätta. Norrlandsjordbrukets utsatta situation måste därvid speciellt beaktas.

Sammanfattningsvis anser vi

att bibehållen jordbruks- och livsmedelsproduktion lokalt och regionalt även är ett konsumentintresse,

att bibehållande av en tillfredsställande jordbruks- och livsmedelsproduktion i norra Sverige i första hand är ett samhällsansvar av såväl regional- som försvarspolitiska skäl,

att en jordbrukspolitik som är inriktad på pris- och lönsamhetspress innebär stor risk för en okontrollerad utslagning av unga, starkt skuldsatta lantbrukare,

att en lönsamhetspress i första hand drabbar jordbruket i norra Sverige och att detta måste beaktas i alla former av styråtgärder,

att Norrlandsprisstödet måste räknas upp så att det reallt kompenserar skillnaderna i produktionsförutsättningar jämfört med mellansvenska förhållanden,

att Norrlandsprisstödet inte får fortlöpande urholkas av rationaliseringsavdrag,

att finansieringen av Norrlandsstöd till jordbruket skall i sin helhet finansieras över jordbruksdepartementets huvudtitel,

att de negativa effekterna av slaktdjursavgifter i Norra Sverige måste minskas med stöd av budgetmedel till dess produktionsbalans uppnås,

att gränsdragningen för Norrlandsstöd för potatisodling skall följa samma gränsdragning som Norrlandsstödet för mjölk,

att äggproduktionen erhåller Norrlandsstöd.

Hemställen

Med hänvisning till vad som i motionen anförts hemställer vi

att riksdagen beslutar som sin mening ge regeringen till känna vad som i motionen anförts om inriktning av jordbrukspolitiken och jordbrukspolitiska satsningar i vad gäller Västerbottens län.

Stockholm den 27 januari 1986

Börje Hörnlund (c)

Karin Israelsson (c)